

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Deelname landelijke stichting waarborgfonds veiligheidsregio's
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Jeroen Gebben
Auteur	Wim Kleinhuis
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbiedingsbrief gemeenten - Memo van toelichting voor gemeenten
Vergaderdatum	13-2-2023
Agendapunt	7

Conceptbesluit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het voornemen om te besluiten tot oprichting van en deelname aan de 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's 2. Voorafgaand aan het besluit tot oprichting van de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's de gemeenteraden te verzoeken hun wensen en bedenkingen te uiten
Inleiding	<p>Op 16 december 2022 heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's, het principebesluit genomen tot het oprichten van 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's'. Dit besluit is een volgende stap in een proces dat al jaren op landelijk niveau loopt rondom het thema 'Goed werkgeverschap na dienstongevallen'.</p> <p>Hoe zat het ook alweer? In de jaren na de regionalisering van de brandweer bleek dat de dekking van de ongevallenverzekering die iedere veiligheidsregio heeft niet in alle gevallen (meer) aansloot bij de verwachting van zowel de veiligheidsregio als ook de medewerker. Vaak gaat dit over de definitie van wat een ongeval is, terwijl de medewerker wel evident letsel heeft opgelopen tijdens zijn werk.</p> <p>Daarnaast is sprake van een 'verharding' van de verzekeringsmarkt. Het aantal aanbieders neemt af, premies stijgen en voorwaarden worden versoepeld. De verzekeraarbaarheid komt hierdoor onder druk te staan.</p> <p>Omdat verzekeringsfuncties binnen veiligheidsregio's veelal kwetsbaar ingevuld zijn door 'eenpitters' met beperkte formatie en beperkte kennis en ervaring, is landelijk de samenwerking gezocht om het hoofd te kunnen bieden aan deze uitdagingen. Dit is gedaan</p>

via een door de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) opgestart project risicomanagement en verzekeringen. Kort gezegd is het doel om:

- landelijk te komen tot één set van aanspraken bij dienstongevallen;
- collectief één ongevallenverzekering in te kopen (voor verzekerbare aanspraken);
- een waarborgfonds op te richten om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet-verzekerbare aanspraken;
- een landelijk expertisebureau op te richten dat kan adviseren en bemiddelen;
- strategische samenwerkingsverbanden aan te gaan.

Het project is al een eind op streek. Zo ligt er een vastgestelde landelijke set van aanspraken bij dienstongevallen. Op 12 oktober 2022 is het landelijke expertisebureau opgericht. Via dit expertisebureau kunnen veiligheidsregio's collectief een ongevallenverzekering inkopen en, per 1 januari 2024, ook gezamenlijk schades afwikkelen. Hiermee ontstaat een professionele organisatie die invulling geeft aan het risicobeheer van veiligheidsregio's.

Een aanvullend instrument in de portfolio van dit expertisebureau is het gebruik kunnen maken van een waarborgfonds. Zo'n fonds is in beginsel bedoeld voor het in gezamenlijkheid dragen van risico's die niet verzekeraar zijn. In de praktijk houdt dit in dat iedere deelnemende veiligheidsregio jaarlijks een bedrag in het fonds stort. Het fonds keert vervolgens aan individuele regio's weer geld uit bij ongevallen die wel binnen de landelijke regeling vallen, maar die niet onder de ongevallenverzekering vallen.

Tegelijkertijd kan het waarborgfonds als instrument ingezet worden om de risico's zo goedkoop mogelijk af te dekken. Zo zouden ook risico's die wel verzekeraar zijn via het waarborgfonds afgedekt kunnen worden wanneer duidelijk is dat dit op landelijk niveau goedkoper is dan het afdekken via een ongevallenverzekering.

Een dergelijk waarborgfonds is een waardevol instrument voor iedere veiligheidsregio. Het maakt het mogelijk om onze rol als goed werkgever beter in te vullen. Het werken bij de brandweer is niet zonder risico. Ongevallen doen zich gelukkig heel beperkt voor, maar wanneer ze zich voordoen, is de impact groot. En in alle gevallen, maar zeker in die van onze vrijwilligers, hebben we onze rol van goed werkgever zorgvuldig in te vullen. Met de oprichting van het landelijke expertisebureau en nu aanvullend dit waarborgfonds borgen we dat we er ook voor onze mensen kunnen zijn wanneer ze een ongeval mee maken, en dekken we tegelijkertijd onze financiële risico's af.

Via deze oplegnotitie wordt de bestuurscommissie gevraagd om het voornemen uit te spreken tot oprichting van deze stichting en deelname hiervan vanuit Veiligheidsregio Fryslân. En voordat de

	<p>formele besluitvorming in het algemeen bestuur plaatsvindt de gemeenteraden te vragen om eventuele wensen of bedenkingen hierover te uiten.</p>
Beoogd effect	<p>Het borgen van goed werkgeverschap in het geval van ongevallen, voor zowel de medewerkers als de organisatie</p>
Argumenten	<p><i>1.1 Hiermee zetten we een volgende stap in het zijn van een goed werkgever in het geval van ongevallen</i> Het waarborgfonds is een belangrijk instrument om de landelijke set van aanspraken bij dienstongevallen na te kunnen komen. Juist de wat meer uitzonderlijke situaties, die niet verzekeraar zijn, maar die vaak wel veel impact hebben, kunnen we op deze manier nakomen.</p> <p><i>1.2 Zo anticiperen we op de verharding van de verzekeringsmarkt</i> Er zijn steeds minder aanbieders op de markt die een ongevallenverzekering aanbieden aan veiligheidsregio's, waardoor premies stijgen en voorwaarden versoberen. Met het waarborgfonds verbeteren we onze onderhandelingspositie en ontstaat de mogelijkheid om minder afhankelijk van verzekeraars te zijn.</p> <p><i>1.3 Dit zorgt voor een zo efficiënt mogelijke afdekking van dit risico</i> Bij een schade-uitkering bij een ongeval die niet valt onder de ongevallenverzekering gaat het snel om grote bedragen. Wanneer deze situatie zich voordoet, heeft dit een grote financiële impact op een individuele regio. Door deel te nemen aan dit waarborgfonds dekken we dit risico af.</p> <p><i>1.4 Hiermee versterken we meerjarig het collectief</i> Deelname aan de stichting van het waarborgfonds is voor minimaal vijf jaar. Een dergelijke meerjarige verbinding is nodig om het collectief, dat de kurk is waar het waarborgfonds op draait, in de lucht te houden.</p> <p><i>1.5 De oprichting kent een kostenneutrale insteek</i> De insteek van de oprichting van het waarborgfonds is om dit kostenneutraal te laten plaatsvinden, gezien vanuit landelijk perspectief. Sterker nog, het is de verwachting dat de samenwerking in zowel het expertisebureau als het waarborgfonds op termijn tot financieel voordeel voor de deelnemers leidt.</p> <p><i>1.6 Onze gemeenschappelijke regeling voorziet in de mogelijkheid tot het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon</i> Artikel 6a van onze gemeenschappelijke regeling beschrijft dat het algemeen bestuur het besluit mag nemen tot oprichting en deelneming in stichtingen, mits in het bijzonder aangewezen wordt dat daarmee het openbaar belang gediend wordt. De bovenstaande argumenten zijn voldoende argumentatie dat hier in dit geval aan voldaan wordt.</p>

	<p><i>1.7 Het is niet mogelijk om deze activiteiten onder te brengen bij een veiligheidsregio of een ander rechtspersoon</i> Voor de activiteiten van het expertisebureau risicobeheer is een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) vereist. Dit vloeit voort uit wet- en regelgeving over het adviseren en bemiddelen rondom verzekeringen. Deze vergunningsplicht heeft tot gevolg dat het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon noodzakelijk is.</p> <p><i>1.8 Een stichting is de best passende rechtsvorm voor deze activiteiten</i> Het in gezamenlijkheid dragen van niet-verzekerbare risico's heet 'verzekeren' en is daarmee een activiteit die een vergunning van De Nederlandse Bank (DNB) vereist. Er kan echter voor het fonds een beroep worden gedaan op een vrijstelling van deze vergunningsplicht. Hierbij is het van belang dat geen sprake is van een winstoogmerk. De rechtsvorm stichting is dan de best passende.</p> <p><i>2.1 Wij zijn van en voor de Friese gemeenten, en het is daardoor niet meer dan logisch dat zij de mogelijkheid geboden worden om hun wensen of bedenkingen te geven</i> Veiligheidsregio Fryslân is een uitvoeringsorganisatie die in opdracht van de Friese gemeenten taken op het gebied van brandweezorg, publieke gezondheidszorg en crisisbeheersing uitvoert. Het spreekt voor zich dat het wenselijk is dat de Friese gemeenteraden hun inbreng mogen leveren wanneer een uitvoeringsorganisatie deelneemt aan een landelijke stichting.</p> <p><i>2.2 Onze gemeenschappelijke regeling schrijft dit ook voor</i> Artikel 6a van onze gemeenschappelijke regeling benoemt expliciet dat het algemeen bestuur niet eerder een besluit kan nemen over deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerp besluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenking ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.</p>
<p>Kanttekeningen/risico's</p>	<p><i>1.1 Het kan zijn dat we structureel betalen voor iets dat we niet afnemen</i> Het waarborgfonds draait op het collectief. Iedereen levert een bijdrage aan het fonds, zodat wanneer een individuele regio te maken krijgt met een aanspraak die buiten de ongevallenverzekering valt hieruit zijn aanspraak kan financieren. Het kan zijn, en laten we het hopen, dat er binnen Veiligheidsregio Fryslân geen van dergelijke ongevallen zich voordoen. In dat geval komen deze kosten niet ten goede aan onszelf, maar aan andere regio's. Echter, wanneer de situatie zich toch voordoet dat we als Fryslân te maken krijgen met een ongeval, dan leunen wij ook op het collectief. In een meerjarig perspectief middelen deze</p>

	<p>financiële voor- en nadelen zich tegen elkaar uit.</p> <p><i>1.2 Dit wil niet zeggen dat de kosten voor het dekken van dit risico goedkoper worden</i></p> <p>De suggestie kan worden gewekt dat door de oprichting van deze landelijke stichting de kosten voor het dekken van dit risico goedkoper wordt. Dit is nog maar zeer de vraag. De situatie op de verzekeringsmarkt wijzigt niet, en de premies voor verzekeringen kunnen nog steeds proportioneel gaan stijgen. Echter, met dit besluit verzekeren we ons ervan dat we gelet op de krapte op de markt ons voor de goedkoopst mogelijke manier onze verzekering inkopen. Mocht dit niet leiden tot een goedkopere premie, dan op zijn minst tot minder meerkosten.</p>
Financiële consequenties	<p>De precieze financiële gevolgen voor Veiligheidsregio Fryslân zijn nog niet bekend. Wel is het uitgangspunt dat de oprichting van het waarborgfonds op landelijk perspectief kostenneutraal is. In de praktijk houdt dit in dat sommige veiligheidsregio's iets meer betalen en anderen wat minder. Het is nu nog niet duidelijk in welke categorie wij ons begeven.</p> <p>De inleg per veiligheidsregio aan het waarborgfonds vindt plaats op basis van het inwoneraantal. Om deel te nemen is een entree-inleg vereist. Deze is gelijk aan de inleg van het eerste jaar. Zodra de liquiditeit van het waarborgfonds het toelaat, wordt deze entree-inleg teruggestort. Deze geldstromen gaan via de incidentele middelen van het betreffende jaar.</p>
Vervolgaanpak/uitvoering	<p>Na een positief besluit in de bestuurscommissie vindt behandeling van het stuk in het dagelijks bestuur plaats. Zij sturen, op hetzelfde moment als de begroting 2024 en het jaarverslag 2022, het voorstel naar de gemeenteraden om hun wensen of eventuele bedenkingen door te geven. Hierna bereidt het dagelijks bestuur de besluitvorming voor richting het algemeen bestuur van 13 juli. Het besluit van ons algemeen bestuur wordt teruggekoppeld naar het Veiligheidsberaad, waar een definitief besluit wordt genomen, op basis van alle reacties van alle veiligheidsregio's.</p>
Communicatie	De communicatie is opgenomen in het vervolgproces.
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	